

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Chyňava 158

Základní škola Chyňava 158, okres Beroun, 267 07

Identifikátor školy: 600 042 987

Zřizovatel: Obec Chyňava 39, 267 07

Školský úřad Beroun, S. K. Neumanna 1141, 266 01

Termín konání orientační inspekce: 22., 23. září a 4. října 1999

Čj.	022 347/99-2157
Signatura	ob2bt103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

1. Základní informace

Škola je pětiletá s 1. až 5. ročníkem a jedním oddělením školní družiny; v letošním roce má 100 žáků.

Poslední inspekční zpráva je z 23. října 1998 (čj. 022 176/98-2157); kontrola byla zaměřena na podmínky a průběh vzdělávání. Hodnocení bylo v této oblasti pozitivní, vyjádřené stupněm - *spíše nadprůměrný*.

2. Vzdělávací nabídka školy

- Na celé škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, čj. 12 035/97-20. Od příštího školního roku se předpokládá přechod na program Základní škola.
- V letošním roce se vyučuje pouze anglický jazyk, výuka německého jazyka byla ukončena; škola se snaží vyhovět požadavkům rodičů, i když je personálně lépe vybavená pro výuku německého jazyka.
- Nabídka nepovinných předmětů a zájmových útvarů je nízká. Na škole pracuje pouze pobočka soukromé základní umělecké školy a externě je veden šachový kroužek.
- Odborná pomoc dětem se specifickými poruchami učení je zajištěna.
- Výuka plavání probíhá v souladu s pokyny MŠMT ČR. Do učebních plánů jsou zařazeny prvky dopravní výchovy a prevence proti návykovým látkám.
- Vzdělávací nabídku rozšiřují různé sportovní, kulturní i společenské aktivity, výjezdy do školy v přírodě se neorganizují. Zájmovou oblast v odpoledních hodinách zajišťuje také školní družina.

3. Plánování a příprava výuky

- Hodinové dotace učebního plánu jsou dodrženy.
- Pro většinu předmětů mají učitelky obsah výuky rozvržen do tematických plánů; nedostatky byly zjištěny ve výchovných předmětech.
- Pro integrované žáky se specifickými poruchami učení jsou vypracovány kvalitní individuální plány.

4. Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

- Materiálně-technické a prostorové podmínky jsou v souhrnu stále spíše nadprůměrné. Významnou pomocí je nové kopírovací zařízení, které škola získala od zřizovatele. Výpočetní technika pro žáky zatím ještě stále chybí. Vybavenost učebnicemi a pomůckami je pro většinu předmětů kvalitní; dílčí nedostatky byly zjištěny v předmětech český jazyk a hudební výchova ve 4. ročníku.
- Psychohygienické podmínky jsou trvale na velmi dobré úrovni. Podrobně jsou popsány v poslední inspekční zprávě.
- V personálních podmínkách nedošlo k podstatným změnám. Z pěti učitelek jsou dvě plně kvalifikované, dvě mají střední pedagogické vzdělání a jedna pouze střední vzdělání nepedagogického směru. Kvalifikovaná vychovatelka školní družiny vypomáhá ve výuce, vyučuje 9 hodin výchovných předmětů. Ve škole již nepracuje externí učitelka pro anglický jazyk, výuka je zajišťována z vlastních personálních zdrojů. Jedna z nekvalifikovaných učitelek pokračuje v bakalářském studiu na vyšší pedagogické škole. Od příštího školního roku se v pedagogickém sboru předpokládá jeden odchod do důchodu.

5. Zjištění z hospitací

Předměty estetického zaměření, hudební a výtvarná výchova, 2 hospitace

Obě sledované hodiny vyučovaly učitelky bez odborné způsobilosti, výuka probíhala ve 4. ročníku. Obě učitelky neměly zpracován plán obsahu učiva, vlastní příprava na výuku byla povrchní.

Pro jednohodinový předmět hudební výchova žáci používají zastaralé a ideologicky nevhodné učebnice z r. 1979, vydání r. 1987. Použitá gramofonová nahrávka státní hymny byla stará, ještě se slovenskou částí, ale především kvalita zvuku z přenosného gramofonu byla naprosto nevyhovující (škola vlastní přehrávač CD!). Společný zpěv třídy probíhal bez jakéhokoliv nástrojového vedení, hluboká altová poloha hlasu paní učitelky neodpovídá potřebám hlasového rozsahu žáků. Vlastní organizace hodiny byla zjevně nahodilá a metodicky nezvládnutá, hodina výrazně nevyšla ani časově. Učitelka se snažila žáky zaujmout různými činnostmi, které ale ve většině případů neměly učební nebo estetický přínos a nesměřovaly k cílům předmětu. Děti velmi špatně intonují, nemají pěvecké návyky, počet naučených písní z loňského roku je nízký.

Výtvarná výchova je sice dotována dvěma hodinami týdně, ale tyto se vyučují odděleně ve dvou dnech, nejsou zařazeny do bloku. Nevhodné rozvrhové uspořádání negativně ovlivňuje organizaci výtvarných činností dětí a podporuje výukový styl typu "výkresování". Sledovaná hodina probíhala v uvedeném trendu. Po krátkém oznámení cíle se žáci rychle a se zájmem pustili do výtvarného zpracování zátiší s vázou a květinami. Brzy bylo zřejmé, že jim chybí odborné vedení, např. při vnímání barev, světla, kompozice a že nemají základní dovednosti, např. při míchání barev. Tradičně zvolený námět a přístup k němu byl v rozporu s filozofií učebních osnov Vv v programu Obecná škola. Učitelka hodinu nezvládla metodicky a ve svém závěru ani časově.

Kladem obou hodin byl přirozený a lidský vztah mezi učitelkami a žáky, děti byly ukázněné, atmosféra ve třídě byla přátelská. Oběma vyučujícím je nutné poskytovat metodickou pomoc a jejich výkon je třeba důsledně sledovat.

Obě hodiny byly z hlediska přínosu pro žáky nepodnětné. Rezervy jsou především v jasném uspořádání obsahu učiva a v důkladné přípravě učitelek na vyučovací hodiny. Výtvarná výchova je hodnocena jako vyhovující s převahou negativ, hudební výchova jako nevyhovující. Souhrnný stupeň hodnocení - ještě vyhovující.

Český jazyk, 2 hospitace

Obě hodiny měly učitelky velmi dobře připraveny a materiálně zajištěny. Výuka čtení ve 3. ročníku měla hlavní klady v rozvoji komunikačních dovedností; žáci jsou vedeni k mluvení i naslouchání, učitelka usiluje o motivaci ke čtenářství. Hodina měla dobrou metodickou stavbu i uspořádání, střídaly se různé typy činností. I při vysokém počtu žáků zde byla snaha o diferenciaci požadavků, žáci jsou motivováni častou pochvalou a povzbuzováním. Z hlediska časové organizace nebyly činnosti dobře odhadnuté, pro významnou a důležitou samostatnou práci již dětem nezbyl dostatek prostoru. Negativním zjištěním byla také všeobecně nižší kvalita techniky čtení, kterou lze ale v začátku školního roku v daném ročníku tolerovat. Celkově byla hodina kvalitní s převažujícími klady.

Také hodině mluvnice v 5. ročníku vládla pěkná přátelská a pracovní atmosféra. Nechyběly úvodní naladění, motivace, samostatné práce, aktualizace i integrace učiva z různých předmětů. Výuka měla spád, žáci dostávali prostor pro vlastní jazykovou tvořivost; učitelkou jsou vedeni k vyjadřování vlastních prožitků, emocí a postojů. Jejich chování vypovídalo o dobrých vztazích a respektu k pravidlům. Vyučující má přirozenou autoritu a k dětem osobní i taktní přístup.

Obě hodiny splnily své cíle, nenásilnými formami vedly k rozvoji žáků. Hodnoceny jsou jako spíše nadprůměrná a nadprůměrná. Souhrnný stupeň hodnocení - velmi dobrý.

Matematika, 4 hospitace

Učivo všech sledovaných hodin bylo v souladu s učebními osnovami, didaktická úroveň výuky u jednotlivých učitelek byla rozdílná.

Tři vyučovací jednotky měly zřetelně stanoveny vzdělávací cíle a promyšlenou stavbu. Organizačně byly dobře připraveny a materiálně zajištěny. Pozitivní pracovní atmosféra, názornost, různé formy a celková dynamičnost činností podněcovaly zájem a aktivní spolupráci dětí. Rozvoj logického myšlení s dostatkem prostoru pro tvůrčí práci vynikal zejména ve 3. ročníku, kde získané znalosti numerického počítání žáci aplikovali na řešení a posléze i k tvorbě vlastních slovních úloh.

Hodina u vyučující bez pedagogické způsobilosti se vyznačovala tradiční stavbou i průběhem s frontálním způsobem výuky. Chyběla zde motivace i diferencování úkolů podle schopností resp. individuálního tempa žáků. Pedagogická práce v 1. ročníku se zatím soustřeďuje především na aklimatizaci dětí pro školní práci a na vytváření základních návyků. Paní učitelce byla doporučena vyšší míra trpělivosti a laskavé tolerance k potřebám dětí, včetně důsledného uplatňování filozofie Obecné školy; ve vlastní pedagogické práci jsou v této třídě zatím výrazné rezervy.

Ve všech hodinách byl patrný individuální přístup učitelek k žákům a průběžná kontrola jejich výsledků, shrnutí a zhodnocení práce v závěru však realizovaly jen dvě. Nechyběla ani aktualizace učiva (první podzimní den) a v nižších ročnících relaxační cvičení či zpěv. Písemný projev žáků je ve většině tříd sledován a jeho úroveň je celkově velmi dobrá.

Sledované hodiny měly odlišnou kvalitu, od vynikající až po ještě vyhovující. I přes uvedená zjištění lze úroveň výuky matematiky celkově hodnotit jako velmi dobrou.

Anglický jazyk, 1 hospitace

Vyučovala zkušená kvalifikovaná učitelka bez odborné způsobilosti pro cizí jazyk. Z didaktického hlediska převažovaly klady. Hodina byla ze všech hledisek zodpovědně připravena, odpovídala požadavkům osnov, měla pestrou organizační strukturu. Děti jsou pro výuku motivovány, významný je pozitivní vztah mezi učitelkou a žáky. Vyučující je tvořivá, dobře ovládá hravé výukové metody, umí žáky zaujmout, ví jak učit. Problémem je její jazyková neobornost, osobním handicapem jsou chybějící jazykové dovednosti. Sama se anglický jazyk učí krátkou dobu a nemá žádnou cizojazyčnou zkušenost. V hospitované hodině byla evidentní její nejistota, komunikační nepohotovost i další odborné problémy. S narůstajícími požadavky osnov se budou rizika zvyšovat. Škola v tomto roce již nemá externí učitelku anglického jazyka a adekvátní náhradu se nepodařilo zajistit.

Vyučující v daných podmínkách odvedla dobrý pedagogický výkon, žáci si výuku aktivně prožili. Přesto je hodina hodnocena pouze jako dobrá, s pozitivy i negativy v rovnováze.

Prvouka, 1 hospitace

Hodina byla velmi pěkná z hlediska zaměstnávání dětí, organizace různých činností byla dobře připravena. Na práci nekvalifikované učitelky je zřejmý pozitivní vliv vlastního studia. Ve výuce byly využity progresivní prvky, např. aktualizace učiva a jeho využití v praxi, samostatné práce dětí, hravost. Hodina byla dynamická, kvalitní v organizaci, formách i metodách. Početná třída je vedena k dodržování pravidel komunikace, motivačním vlivem je i osobní vztah mezi učitelkou a žáky. Slabším místem celé hodiny byla výtěžnost činností pro vlastní výukové cíle.

Stupeň hodnocení - velmi dobrý, s výraznou převahou pozitiv.

Hodnocení kvality vzdělávání

Během inspekce bylo provedeno celkem 10 hospitací u všech vyučujících. Současně byla zkontrolována žákovská dokumentace, tzn. některé sešity, výkresy a žákovské knížky. Zjištění je v intencích poslední inspekční zprávy, většina hodin byla kvalitní a odpovídala filozofii přijatého vzdělávacího programu. Rezervy jsou ve 4. ročníku u nekvalifikované učitelky, ve výtvarné výchově rovněž u nekvalifikované vyučující a v 1. ročníku, kde paní učitelka není dostatečně zkušená elementaristka a od žáků vyžaduje v začátku roku rychlou adaptaci i školní výkon. Pozitivem je aktivní vzdělávací trend pedagogického sboru, snaha o inovaci výukových metod, ale především celková atmosféra školy, která preferuje zájem dětí. Hodnocení z hlediska sledovaných jevů - stupeň dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

1. Plánování

Ředitelka školy nevnímá komplexní systém písemných plánů k řízení jako akutní potřebu. S dokumenty není zvyklá pracovat a vytváří je spíše pro potřebu kontroly než z vlastního přesvědčení. S nově vypracovanými dokumenty pro tento školní rok se teprve učí pracovat. Předloženy byly dlouhodobý koncepční plán rozvoje školy a roční plán práce. Dokumenty mají dobrou vypovídací hodnotu a vychází z podmínek školy. Jsou akceptovány všemi pracovníky, cíle jsou konkrétní a reálné.

Stupeň hodnocení - dobrý.

2. Organizování

Škola má jednoduchou organizační strukturu odpovídající typu školy. Ředitelka sama řídí všechny pedagogické i nepedagogické pracovníky, včetně školní kuchyně, tzn. 11 zaměstnanců. Pouze pro případ její nepřítomnosti je zástupcem písemně pověřen další pedagogický pracovník. Jako poradní orgány slouží pedagogická rada a výbor sdružení rodičů (SRPDS). Pracovní a školní řády jsou zveřejněny, správní zaměstnanci mají písemně stanoveny pracovní náplně. Předávání informací je bezproblémové. Z provozních porad a pedagogických rad jsou vedeny zápisy.

Stupeň hodnocení - velmi dobrý.

3. Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení je demokratický, založený především na individuální zodpovědnosti a pracovní aktivitě jednotlivců. V pracovním týmu vládnu otevřeně a dobré mezilidské vztahy, kolektiv je dělný a obětavý. Operativní řízení je funkční. Dlouhodobě pozitivním jevem je zájem pedagogického sboru o další vzdělávání. Škola sleduje progresivní pedagogické tisky, učitelky využívají různé vzdělávací nabídky, vzájemně kooperují v pedagogických činnostech; pomáhá se nekvalifikovaným. Kriteria na hodnocení pracovníků jsou známa, systém pravidelného hodnocení není zaveden. Pozitivním zjištěním je i snaha o pravidelné sebehodnocení v oblasti učebních výsledků žáků formou pravidelných písemných testů.

Stupeň hodnocení - velmi dobrý.

4. Kontrolní mechanismy

Oblast kontroly je nejslabším článkem řízení. Počet hospitací v loňském roce byl evidentně nízký, zápisy z pedagogických rad a provozních porad nevypovídají o projednávání závěrů z kontrolní činnosti. Ředitelka není osobnostně autoritativní vůdčí typ, ve škole jí více

vyhovuje pedagogická role. Svým přístupem ovlivňuje klidné pracovní klima a dobré mezilidské vztahy, iniciativní pracovníky motivuje k vyšším výkonům. Nedůsledný kontrolní systém ale přináší rizika, která se během inspekce potvrdila při výuce v některých třídách. Pro letošní rok má ředitelka školy již vypracován plán kontrolní práce, včetně plánu hospitací; nedostatky z loňského roku vysvětluje dlouhou nepřítomností ze zdravotních důvodů. V kontrolní práci ředitelky jsou stále výrazné rezervy.

Stupeň hodnocení - ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Škola je z hlediska denního provozu dobře zajištěna. Výrazným a dlouhodobým problémem je nízká kvalifikovanost učitelek, která zvyšuje nároky na řídicí práci. Z hlediska sledovaných jevů je řízení školy hodnoceno jako dobré, s negativy a pozitivy v rovnováze. Nejslabším článkem řízení je kontrolní činnost. Pozitivním trendem je zvýšená kvalita písemné dokumentace zaměřená k řízení školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, čj. ŠÚ 83/96 ze dne 19. 2. 1996
- Inspekční zpráva čj. 022 176/98-2157 z 23. října 1998
- Řád školy
- Rozvrh hodin
- Statistický zahajovací výkaz
- Výroční zpráva školy za uplynulý školní rok
- Vypracované dokumenty k řídicí a kontrolní práci - plány, hospitační záznamy, tematické plány učiva
- Třídní dokumentace - třídní výkazy, třídní knihy a katalogové listy žáků
- Žákovská dokumentace - sešity, výkresy, žákovské knížky

ZÁVĚR

Škola pracuje v kvalitních prostorových i materiálních podmínkách, zřizovatel se o rozvoj hmotného zázemí stále zodpovědně stará. Dlouhodobým problémem je nekvalifikovanost pedagogického sboru, stav se v tomto roce ještě částečně zhoršil. Získání nových kvalitních a kvalifikovaných učitelů je zásadní koncepční úkol školy pro příští školní rok. Z hlediska vývoje došlo od poslední inspekce k pozitivním změnám především v oblasti písemné dokumentace, škola si zachovává klidnou a tvůrčí atmosféru a vysoký zájem o děti.

Orientačním vzhledem do výuky byla kvalita učebních procesů u jednotlivých učitelek shledána jako velmi rozdílná, od vynikající až po nevyhovující.

Souhrnný stupeň hodnocení - dobrý.

Oblast řízení je rovněž nevyvážená, nejméně vyhovující v kontrolních mechanismech, lepší v oblasti vedení a motivování lidí. Hodnocena je jako dobrá.

Doporučení inspekce k další činnosti školy

ředitelce školy: zvýšit účinnost kontroly
školskému úřadu: pomoci řešit personální situaci školy z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko - ČŠI Beroun

Vedoucí týmu Mgr. Eva Kindlová Eva Kindlová v. r.
Člen týmu Mgr. Jan Zapach Jan Zapach v. r.

V Berouně dne 20. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. října 1999

Razítko
Základní škola Chyňava

Vacinová Alena v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad: S. K. Neumanna 1141, 266 01 Beroun	1999-11-16	022 350/99-2157

Zřizovatel: Obec Chyňava 39	1999-11-08	022 351/99-2157
-----------------------------	------------	-----------------

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Nebyly vzneseny